

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! middenschool Ukkel te UKKEL

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	41863-41871
Instellingsnummer	41871
Instelling	GO! middenschool Ukkel
Directeur	Joachim KELECOM (waarnemend)
Adres	Nekkersgatlaan 17 - 1180 UKKEL
Telefoon	02-370.64.40
Fax	02-370.64.45
E-mail	ms.ukkel@rago.be
Website	http://www.atheneum-ukkel.be/nl
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SG GO Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dieleghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-01-2014, 28-01-2014, 29-01-2014, 30-01-2014, 31-01-2014, 03-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	21-03-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart MAES
Teamleden	Marina DROESSAERT, Luc MONDELAERS, Chris VAN WOENSEL, Martine ZAMAN
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in de eerste graad in de B-stroom (leerplan 2010/014).....	8
3.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad in de A-stroom (leerplan 2010/004).....	9
3.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	13
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Evaluatiepraktijk.....	15
4.2 Leerbegeleiding	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

GO! Middenschool en Atheneum Ukkel zijn administratief twee afzonderlijke scholen die in de praktijk samen een pedagogisch geheel vormen met een gemeenschappelijk onderwijskundig project en een gezamenlijk beleid. Met de term 'school' wordt in het inspectieverslag het pedagogisch geheel bedoeld. De school is gesitueerd in een overwegend niet-Nederlandstalige omgeving. Ze organiseert een A- en een B-stroom in de eerste graad en studierichtingen in de tweede en de derde graad in het aso en in het studiegebied Handel in het bso en tso.

De aanvankelijk dalende leerlingenpopulatie is de laatste jaren opnieuw gestegen. De grote meerderheid van de leerlingen maakt deel uit van niet-Nederlandstalige gezinnen met een immigratieachtergrond. Heel wat leerlingen hebben schoolse achterstand opgelopen.

Om het dalend leerlingenaantal te kenteren, een nieuw elan te creëren en een antwoord te bieden op de uitdagingen die de doelgroep met zich meebrengt, heeft de school haar visie en werking geactualiseerd. De school wil leerlingen de kans geven op te groeien tot burgers die het verschil maken. Daartoe wil ze zelf het verschil maken in een aantal van haar onderwijskundige en opvoedkundige opdrachten. Zo slaagt de school er op basis van haar visie in de leerlingen op verschillende domeinen goed te begeleiden. Ze maakt functioneel gebruik van haar kleinschaligheid om leerlingen van nabij op te volgen. Dit blijkt onder meer uit de begeleiding bij het leren in de vakken. Een leerlijn die er voor zorgt dat leerlingen gaandeweg zelfstandige leerders en probleemoplossers worden, is nog niet voldoende duidelijk uitgetekend. De school investeert sterk in taalondersteuning en taalstimulering voor Nederlands. Ondanks de vele inspanningen blijft de taalvaardigheid van heel wat leerlingen zwak. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een gebrek aan verantwoordelijkheidszin bij de leerlingen en hun omgeving. Ondanks hun keuze voor Nederlandstalig onderwijs, gebruiken de leerlingen de onderwijstaal amper buiten de lessen. Aansluitend bij haar visie, slaagt de school er in een brede en harmonische vorming te realiseren. De vakoverschrijdende eindtermen worden dan ook in voldoende mate nagestreefd.

Het engagement en de veerkracht van het schoolteam zijn sterk. Dit heeft te maken met de motivatie van de teamleden, maar ook met de wijze waarop de school wordt geleid. De directeur stelt zich motiverend en ondersteunend op, stelt teamleden verantwoordelijk voor deelaspecten van de schoolwerking en betreft het team bij het nemen van belangrijke beslissingen.

De doorlichting van de geselecteerde vakken brengt enkele tekorten aan het licht. De leerplanrealisatie voldoet niet voor natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom en in de derde graad aso Economie-moderne talen en Humane wetenschappen. Dit geldt ook voor fysica in de derde graad aso Economie-wetenschappen, Latijn-wetenschappen en Moderne talen-wetenschappen. De tekorten hebben te maken met een onvoldoende gerichtheid op het leerplan en het te weinig gebruiken van de uitrusting. In de andere doorgelichte vakken worden de leerplandoelstellingen wel in voldoende mate gerealiseerd.

In het vak Frans in het bso sluiten de examens aan bij het taalbeheersingsniveau van de leerlingen en overstijgen daardoor de leerplaneisen. Voor de onderzochte vakken in het aso en tso is het verwachte niveau in de leerlingenevaluatie laag in verhouding tot de leerplandoelen. Er zijn ook leraar- en vakafhankelijke kwaliteitsverschillen in de evaluatie. De school heeft immers nog geen volwaardige visie op evaluatie zodat individuele leraren en vakgroepen verantwoordelijk worden gesteld voor de kwaliteit ervan. Het informatieverrijken van B- en C-attesten als sluitstuk van de evaluatie is een werkpunt voor de school.

De integratie van ICT is in een aantal vakken beperkt. Ondanks het feit dat de school een ernstige inhaalbeweging heeft ingezet voor het materieel ondersteunen van het leren, is dit vooral op het vlak van ICT nog niet voltooid.

Enkele aspecten van de wijze waarop het onderwijs in de school is georganiseerd, zijn weinig ondersteunend voor de leerplanrealisatie. Zo vinden niet alle lessen plaats in daarvoor geschikte lokalen. Bovendien is het gebruik van de onderwijstijd niet altijd optimaal.

Het leren uitvoeren van een onderzoek behoort tot de verplichte doelen in studierichtingen van het aso. De uitgevoerde onderzoeksopdrachten voldoen grotendeels aan de inhoudelijke verwachtingen van de eindtermen. Er wordt evenwel niet in alle daartoe bestemde vakken op een evenwichtige wijze aan onderzoeksvaardigheden gewerkt.

Een aantal werkpunten is mede te verklaren door het feit dat de school geen systematische planmatige aanpak hanteert bij het in de praktijk brengen van haar visie en geen beleidsplan op langere termijn heeft uitgewerkt. Ook is de invulling van het onderwijsaanbod nog niet voldoende kritisch bekeken in relatie tot de eigen doelstellingen en tot de doelgroep. Het veelal lage gerealiseerde beheersingsniveau door de leerlingen in de onderzochte vakken van aso en tso, de onrealistische studiekeuze en het lage studiesucces van afgestudeerden in het hoger onderwijs maken dit nochtans noodzakelijk.

De school verzamelt en analyseert gegevens over een aantal aspecten van haar werking en onderneemt op basis daarvan acties. Voor het geheel van haar werking hanteert de school nog geen kwaliteitszorgsysteem. De doorgelichte vakgroepen reflecteren over de eigen werking en zijn zich doorgaans goed bewust van de eigen sterke en minder sterke punten. In een aantal vakken is de deskundigheidsbevordering evenwel niet voldoende afgestemd op het leerplan en op de doelgroep.

De school kreeg een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies omwille van de vermelde tekorten in de leerplanrealisatie. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	natuurwetenschappen	
Graad 1 B	Frans	
Graad 1 Handel	natuurwetenschappen	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Frans	
Graad 1 Latijn	natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	natuurwetenschappen	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de eerste graad in de B-stroom (leerplan 2010/014)

Voldoet

De leerplandoelen worden voor alle leerplancomponenten voldoende nagestreefd. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. Er is grote aandacht voor leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor het merendeel van de leerlingen is Frans de eerste of tweede taal. Gezien de Brusselse context komen zij ook buiten de school in grote mate in contact met de doeltaal. De leerlingen in het eerste leerjaar B en het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor- verkoop en Verzorging - voeding verwerven een voldoende niveau voor luister-, lees- en spreekvaardigheid Frans. Schrijfvaardigheid en ondersteunende kennis zijn zwakker, maar niet onvoldoende. Het leerboek vormt het uitgangspunt voor de organisatie van het onderwijsleerproces. De planning 2012-2013 vermeldt echter wel de verschillende taalvaardigheden en leerplandoelstellingen, gelinkt aan de dossiers in het leerboek.

De ontwikkelingsdoelen voor de verschillende leerplancomponenten worden voldoende nagestreefd. De aangeboden leerinhouden beogen het verwerven van functionele taal. Kennis wordt opgebouwd in betekenisvolle contexten. Frans is de instructietaal tijdens de lessen. Franstalige cultuur en leefgewoontes worden in de klas gebracht via het leerboek.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. De klaslokalen beschikken niet over eigentijdse apparatuur. Leraren kunnen wel een beamer en laptop ontlenden of uitwijken naar het open leercentrum (OLC). Audiovisueel materiaal en beeldmateriaal worden functioneel aangewend.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Het dagelijks werk wordt beoordeeld op basis van oefeningen over kennis en vaardigheden die leerlingen maken in hun werkboek. De school kiest in de eerste graad B-stroom voor examens. Daarbij komen grotere eenheden kennis en alle vaardigheden aan bod. Er wordt gebruikt gemaakt van evaluatiefiches met objectiverende criteria voor de productieve vaardigheden. De resultaten worden geregistreerd per individuele leerling. Schrijven wordt getoetst in combinatie met kennis van woordenschat en spraakkunst, waarbij ook alle leerplandoelen in verband met schrijven aan bod komen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De beginsituatie van de leerling wordt in kaart gebracht via de informatie verzameld tijdens de intake gesprekken met ouders en een instaptoets Frans. De informatie waarover de basisscholen beschikken stroomt moeizaam door omwille van de privacy principes die gehanteerd worden.

De invulling van leerbegeleiding en remediëring gebeurt door de vakgroep en de individuele leraren. Deze nemen hun verantwoordelijkheid ten volle op. De kleinschaligheid van de school schept de mogelijkheid de leerlingen van nabij te volgen, wat daadwerkelijk gebeurt. Leerlingen, die om allerlei redenen niet het

taalvaardigheidsniveau van de klasgroep bezitten, krijgen een individueel en doelgericht traject aangeboden. De leerlingen krijgen aparte begeleiding of inhaalles waar nodig.

Leren leren is in de eerste graad op schoolniveau een aandachtspunt. Dit krijgt vorm door de leerlingen in de klas samen te laten leren onder begeleiding en met tips van de leraar. Verder worden de leerlingen ondersteund in hun leerproces door duidelijke afspraken. De leerlingennotities zijn verzorgd. Tijdens de lesbezoeken blijkt een constante zorg om het leerproces van de leerlingen te optimaliseren. De lessen verlopen gestructureerd en in een stimulerende sfeer. Toch stelt de aanwezigheid van leerlingen met een complexe problematiek hoge eisen aan de leraren betreffende klasmanagement.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep Frans is de afgelopen jaren meerdere keren van samenstelling veranderd en telt op dit moment verscheidene nieuwe leraren, die recentelijk in het onderwijs gestart zijn. Toch is hij er in geslaagd een groot aantal inhoudelijke en organisatorische afspraken vast te leggen. Bovendien getuigt een analyse van inzicht in de sterktes en de zwaktes van het onderwijs Frans in de school.

De afgelopen jaren zijn er weinig bijscholingen gevolgd. De vakgroep ervaart de bijscholingen als onproductief omdat deze niet afgestemd zijn op het specifieke leerlingenprofiel van KA Ukkel. Een vakgebonden ondersteuning dringt zich op. Er is nood aan professionalisering betreffende het gedifferentieerd aanpakken van het onderwijs in functie van het profiel van elke individuele leerling.

3.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad in de A-stroom (leerplan 2010/004)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvolledig. De vaardigheidsgerichte doelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. De infrastructuur en de leermiddelen ondersteunen te weinig de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. Dat blijkt uit het onderwijsaanbod en uit de leerlingenresultaten. Voor het inoefenen van de wetenschappelijke methode stelt het leerplan binnen de graad een biotoopstudie en zeven leerlingenproeven verplicht. Een biotoopstudie is dit schooljaar gepland, maar werd vorig jaar niet georganiseerd. De leerlingen voeren onvoldoende leerlingenproeven uit zoals bedoeld door het leerplan. Hierdoor verwerven ze te weinig wetenschappelijke vaardigheden zoals onderzoeksvragen en hypothesen leren formuleren, een experiment uitvoeren volgens een voorgeschreven werkwijze, meetgegevens ordenen en verwerken en op een correcte manier eenheden en grootheden gebruiken. Er is nog geen leerlijn uitgewerkt die de wetenschappelijke vaardigheden geleidelijk versterkt en de leerlingen voorbereidt op het verwachte beheersingsniveau in de tweede graad. In het tweede leerjaar voeren de leerlingen wel experimenten uit in het vak wetenschappelijk werk.

De leerplandoelstellingen die gericht zijn op het aanleren van basisinzichten in het gebruik van modellen en het verwerven van een begrippenkader rond materie en energie komen te weinig diepgaand aan bod. Er wordt nauwelijks lestijd besteed aan de leerinhouden over krachten, luchtdruk, straling en fysische en chemische veranderingen.

De leerplanthema's over plantkunde en de samenhang tussen cel, weefsel, organen, stelsels en het lichaam komen volledig en evenwichtig aan bod, aangepast aan het beheersingsniveau van de leerlingen. De leerlingen voeren ook een aantal informatieopdrachten uit, die op relevante wijze gekoppeld worden aan de leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving. Er is nog geen concrete samenwerking met het vak techniek, zoals het leerplan aanbeveelt. Wel worden de lessen en opdrachten gekaderd in voor de leerlingen herkenbare en actuele contexten. De leerlingen leren hun verworven kennis koppelen aan zorg en respect voor de natuur, de medemens en het eigen lichaam.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

Lesuitval omwille van extramurale of schoolgebonden activiteiten belemmerde in het schooljaar 2012-2013 de leerplanrealisatie. Voor meerdere klasgroepen bedroeg het aantal lesweken minder dan het door het leerplan gehanteerde minimum van 25. De lessen worden niet vast ingeroosterd in de wetenschapslokalen, hoewel deze meer dan de helft van de tijd lesvrij zijn.

Uitrusting
*Leermiddelen
Inzet uitrusting
ICT*

De school heeft geïnvesteerd in het vernieuwen van de wetenschapslabs. De bestaande infrastructuur voldeed in relatie tot het aantal leerlingen, maar was verouderd en te weinig functioneel. Kort voor de doorlichting werden de vernieuwde lokalen in gebruik genomen, echter nog niet voor natuurwetenschappen. De lessen vinden plaats in een schrale leeromgeving, waarin nieuwe begrippen hoofdzakelijk met bord en krijt worden gevisualiseerd. Vorig schooljaar werden in het tweede leerjaar enkele leerlingenproeven uitgevoerd in een lab. De leermiddelen voldoen nog niet aan de minimale vereisten van de leerplannen, een inhaalbeweging is opgestart. Er is mobiele ICT-uitrusting beschikbaar, maar die wordt zelden benut. De leerlingen gebruiken wel ICT in een aantal opdrachten, waarvoor soms wordt uitgeweken naar het open leercentrum. De vakgroep geeft aan dat de algemene attitudes van de leerlingen het voluit benutten van infrastructuur en leermiddelen afremmen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerlingenevaluatie vertoont de hiaten van het onderwijsaanbod: een aantal leerinhouden en in het bijzonder de wetenschappelijke vaardigheden worden onvoldoende getoetst. De validiteit van de evaluatie wordt hierdoor gehypothekeerd, waardoor de leerlingresultaten minder betrouwbaar zijn.

De evaluatiepraktijk kent een positieve evolutie en wordt geleidelijk meer afgestemd op de leerplandoelstellingen dan op de leerinhouden. De vraagstelling evolueert van kennisgericht naar meer aandacht voor toepassingen. De meeste aangeboden leerinhouden worden getoetst, maar niet altijd volgens hun gewicht binnen het geheel van het leerplan. Sommige leerstofitems komen te weinig aan bod, andere onevenredig veel, waardoor examens soms te omvangrijk zijn. Meerkeuzevragen testen bij het taalzwakke leerlingenpubliek meer het taalbegrip dan het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen.

De vraagstelling is gevarieerd en afgestemd op het beheersingsniveau van het leerplan. De opgaven zijn taalkundig zuiver, maar koppelvragen en het gebruik van meerdere termen voor eenzelfde begrip (aantreffen, voorkomen, vinden, ...) komen nog voor. De evaluatiecriteria zijn transparant.

De leerlingresultaten zijn vooral in het eerste leerjaar bijzonder zwak, met in 2012-2013 een slaagpercentage van 67%.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De leerbegeleiding is stevig uitgebouwd en omvat ook heel wat initiatieven die gericht zijn op het verhogen van de kennis van het Nederlands. In de lessen krijgen de leerlingen veel kansen om deel te nemen aan de leergesprekken. Ze worden via overzichtelijke begrippenlijsten getraind in het gebruiken van het vakjargon, dat wordt opgelijst in herkenbare contexten. In aanvulling op de leerhulpklassen en een tutoringproject, wordt aandacht besteed aan de vakoverschrijdende eindtermen rond opvattingen over leren en informatieverwerking en - verwerking. Er is minder aandacht voor keuzebekwaamheid voor studie en beroep en voor problemen oplossen. Het te beperkt inzetten van de beschikbare infrastructuur belemmert het ervarings- en toepassingsgericht leren.

Het studiemateriaal van de leerlingen omvat gestructureerde invulwerkbladen die hen ondersteunen bij het leren. Om hun gebrekkige kennis van het Nederlands te compenseren, schrijven de leerlingen de in te vullen passages af van het bord. Dit vertraagt het lesverloop. Desondanks bevatten de leerlingennotities nog veel fouten tegen de spelling.

De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht op toetsen en examens. Als voorbereiding op de examens worden herhalingsvragen en studietips aangereikt. Er wordt niet systematisch opgevolgd of leerlingen daar gebruik van maken. Ze krijgen wel uitgebreide feedback op de behaalde resultaten.

De schoolgebonden afspraken rond stimulerende, compenserende, remediërende en differentiërende en dispenserende (sticordi-) maatregelen worden consequent gevolgd. Een uitgebreid gamma aan remediëringsinitiatieven komt tegemoet aan vak- en taalproblemen of aan een gebrekkige studiehouding, ook via de rapporten en het leerlingvolgsysteem.

Deskundigheidsbevordering*Beginsituatieanalyse**Vorming**Overleg*

De vakgroepwerking draagt bij tot horizontale en verticale samenhang binnen de wetenschappelijke vakken. Ze heeft reeds geleid tot een gedragen visie over de maatschappelijke relevantie van het wetenschapsonderwijs en het emanciperend karakter ervan voor de leerlingen. Er is een gezamenlijke aanpak voor de ondersteuning van de leerlingen bij het leren en het verhogen van hun taalvaardigheid. De leraren verhogen hiervoor hun deskundigheid via nascholing.

De initiatieven om de evaluatiepraktijk beter af te stemmen op de leerplandoelstellingen en criteria te ontwikkelen voor zowel proces- als productevaluatie leiden tot een kwaliteitsvoller beoordelingsproces.

Frequente wisseling van opdrachten en een relatief beperkte onderwijservaring belemmeren de vakinhoudelijke professionalisering. Vakgebonden nascholingsinitiatieven of inbreng van de pedagogische begeleidingsdienst droegen tot nog toe weinig bij tot optimalisering van de leerplanrealisatie.

De vakgroep beschikt over voldoende responsief vermogen om de vastgestelde tekorten weg te werken.

3.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert binnen de geactualiseerde schoolvisie waarin een aantal opvoedkundige doelen zijn voorop gesteld en de nadruk wordt gelegd op het leren leren. De school heeft in enkele fasen een overzicht gemaakt van de wijze waarop de VOET worden nagestreefd. Ze richt zich op initiatieven die sterk tot de VOET bijdragen door bij leraren te peilen naar de tien VOET die elk jaar systematisch aan bod komen. Aan de registratie is telkens een verantwoording gekoppeld. Momenteel zijn er in het overzicht en de planning van de school nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren vrij adequaat te ondersteunen. Omdat er een goede voedingsbodem is in de werking van de school, slaagt ze er in om leraren een actieve bijdrage te laten leveren aan een brede vorming voor haar leerlingen. De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via dienstnota's en via haar nieuwsbrief. De schoolleiding treedt stimulerend en faciliterend op en biedt ondersteuning via het digitaal platform. De VOET-werking werd gedurende een periode door een coördinator op punt gesteld. Het is onduidelijk hoe de coördinatie in de toekomst zal verlopen en of voorgenomen verbeteracties zullen worden uitgevoerd.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt in beperkte mate tot bijstellingen. De school heeft de wijze waarop ze haar VOET-werking overzichtelijk maakt, recentelijk bijgesteld. Andere geplande acties, zoals het aanduiden van een coördinator en het uitwerking van leerlijnen, zijn uitgesteld. De school heeft slechts een beperkt aantal vastgestelde hiaten met betrekking tot het nastreven van de VOET bij de leerlingen kunnen omzetten in doelgerichte acties.
Ontwikkeling	Er zijn enkele professionaliseringsinitiatieven die vooral betrekking hebben op de algemene aanpak van VOET. De school deed voor verschillende fasen in haar VOET-werking een beroep op de pedagogische begeleiding. De school ging nog niet na of er verdere professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot VOET.
Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen in verband met de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, het omgaan met verschillen en het belang van sociale samenhang komen vooral in de eerste en de derde graad aan bod. Dit gebeurt aan de hand van een project, tijdens een geïntegreerde werkperiode en bij enkele vakgebonden en vakoverschrijdende activiteiten. De eindterm in verband met de rol van conflicten wordt vooral in het aso nagestreefd, maar komt verder slechts beperkt aan bod. Herinneringseducatie wordt sterk ondersteund door het vak geschiedenis, met onder meer een permanente tentoonstelling op school. De geïntegreerde werkperiode in de tweede graad levert ook een belangrijke bijdrage. De doelen in verband met kunst en cultuur worden nagestreefd aan de hand van heel wat extra-murosactiviteiten en de bijdrage van enkele vakken.
Socioculturele samenleving	

Leren leren De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen voor leren leren van de eerste graad worden geconcretiseerd in de vakken. Verspreid over de vakken komen in het overzicht van de school vrijwel alle eindtermen aan bod. Tijdens de doorlichting bleek dat de planning voor leren leren in de praktijk wordt omgezet, maar dat de werking soms samenhang mist. Zo is de studieplanning niet altijd even goed ondersteund omdat agenda's onvolledig of onjuist zijn ingevuld. Ook is de aanpak soms al te leraargestuurd waardoor leerlingen beperkt worden gestimuleerd om zelf informatie te leren verwerven en te verwerken. Heel wat eindtermen leren leren worden ook nagestreefd in de leerhulpklas. Dit initiatief bereikt de meeste leerlingen van de A-stroom, maar niet de leerlingen van de B-stroom. Het leren is tijdens dit structureel ingeroosterd lesuur georganiseerd op basis van een beginsituatieanalyse en speelt in op specifieke leerbehoeften. De eindtermen in verband met studie- en beroepskeuzebekwaamheid worden gedeeltelijk nagestreefd. De doelen in verband met het kunnen inschatten van eigen interesses en mogelijkheden en het aanwenden van strategieën voor het maken van een studiekeuze komen nog niet systematisch bij alle leerlingen aan bod.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin leerlingen worden onderwezen en begeleid. Het huidige globaal preventieplan en jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses, de bevindingen van de externe en interne diensten en opmerkingen van het personeel.

Uit de controles en adviezen blijkt dat enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, acties om andere nog weg te werken, zijn gepland. De bemerkingen uit het zeer recente brandpreventieverslag (29/01/2014) werden nog niet opgenomen in het globaal preventieplan of in het jaaractieplan.

De uitwerking van de plannen is concreet en realistisch, waardoor kan worden aangenomen dat de uitvoering zal volgen. Uit de planning blijkt dat er aandacht is voor maatregelen die de situatie minimaal verbeteren, in afwachting van een oplossing ten gronde.

Niet alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid voldoen de meeste kwaliteitsaspecten aan de minimale verwachtingen. Wel vermeldt het verslag van de laagspanningsinstallatie nog inbreuken die 'zonder verwijl' moeten worden opgelost. Het wegwerken van deze inbreuken is opgenomen en op korte termijn gepland op het niveau van de scholengroep. De school beschikt niet over een concreet uitgewerkt beheersplan betreffende de preventie van legionella.

Tijdens het bezoek ter plaatse viel in enkele lokalen op dat de afscherming van stopcontacten in de nabijheid van leerlingen voor verbetering vatbaar is. Sommige lokalen lagen er minder verzorgd bij.

Omwillen van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken. De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft recentelijk een dossier samengesteld waarin zij haar evaluatiepraktijk toelicht. Deze tekst behandelt hoofdzakelijk organisatorische aspecten. Daaruit kunnen enkele krachtlijnen worden afgeleid zoals de toekenning van een relatief groot gewicht aan het dagelijks werk, dat onderwijsvorm- of graadafhankelijk voor 40 tot 60% het puntentotaal bepaalt. Door de toetsfrequentie doorheen de graden geleidelijk te verminderen wil de school de leerlingen vertrouwd maken met het leren verwerken van grotere taakgehelen. De school pleit ervoor om een bescheiden deel van de punten bij de toetsen toe te kennen aan de taalcomponent. Verder herinnert de school de leraren er regelmatig aan om bij de examens leerplangericht te evalueren. Elke leraar kent per rapportperiode ook een globaal cijfer toe voor gedragsattitudes, waarvan vervolgens een gemiddelde berekend wordt voor alle leraren samen. Al bij al zijn deze krachtlijnen nog te beperkt om van een volwaardige schooleigen visie op de leerlingenevaluatie te kunnen spreken. Daartoe motiveert de school de gemaakte keuzes onvoldoende. Zo blijft het onduidelijk waarom de school dezelfde examenfrequentie hanteert in alle onderwijsvormen en graden. Op schoolniveau is er nog onvoldoende nagedacht over recente ontwikkelingen zoals het competentiegericht evalueren en het inschakelen van nieuwe evaluatievormen. Ook verduidelijkt de school nog onvoldoende hoe zij de evaluatiegegevens wil gebruiken om het leerproces van de leerlingen bij te sturen en de loopbaan van de leerlingen te sturen.

Ondersteuning De school ondersteunt de evaluatiepraktijk met een aantal praktische en organisatorische richtlijnen. Die hebben o.a. betrekking op het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal, het gewicht van de examenperiodes, de examenvorm, de toegelaten hulpmiddelen bij de examens, het meedelen van de beoordelingscriteria.

Over andere aspecten zoals de inhoud van het dagelijks werk, de frequentie van de toetsing, de feedback aan de leerlingen, de verhouding tussen proces- en productevaluatie bij de geïntegreerde proef zijn er schoolbreed slechts beperkte afspraken gemaakt. Daarvoor worden de vakgroepen en de individuele leraren verantwoordelijk gesteld.

Er zijn geen procedures uitgewerkt om de leerbegeleiding en de evaluatie systematisch aan elkaar te koppelen. Remediërende initiatieven zijn daardoor in grote mate leraarafhankelijk.

De evaluatieresultaten worden geregistreerd op het elektronisch leerplatform. Het wordt nog niet gebruikt om deze resultaten te communiceren naar de leerlingen en de ouders. Sommige leraren, vooral in de eerste graad, laten de evaluatieresultaten wel noteren in de leerlingenagenda.

Met het oog op het nemen van eindbeslissingen over het geslaagd zijn van de leerlingen heeft de school geen deliberatiecriteria ontwikkeld. Daardoor bestaat het risico dat de eindbeslissing te veel afhankelijk wordt gemaakt van de toevallige samenstelling van de klassenraad. In de praktijk wordt nagenoeg steeds een A-attest uitgereikt indien er slechts één jaartekort is.

Er worden weinig eindbeslissingen uitgesteld, waarmee de school tegemoet komt aan de regelgeving die uitgestelde beslissingen beperkt tot uitzonderlijke en individuele gevallen. De school legt geen vakantietaken op. In het advies neemt ze geen waarschuwingen op.

Voor het motiveren van de B- en C-attesten maakt de school gebruik van gestandaardiseerde formulieren, waarop de van toepassing zijnde rubrieken worden aangekruist. Uit een steekproef tijdens de doorlichting blijkt dat deze formulieren niet altijd zorgvuldig worden ingevuld. In een aantal gevallen worden zelfs foutieve gegevens vermeld. De motiveringen bevatten geen overzicht van de vakken, waarvoor de leerling een jaartekort behaalde. Evenmin wordt er verwezen naar waarschuwingen op een mogelijk ongunstige afloop in de loop van het schooljaar en naar de aangeboden remediëring. De school stelt zich door dit alles kwetsbaar op bij eventuele beroepsprocedures.

Doeltreffendheid Het verantwoordelijk stellen van individuele leraren en vakgroepen voor de kwaliteit van de evaluatie leidt tot leraar- en vakafhankelijke kwaliteitsverschillen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle leraren en vakgroepen zich met voldoende diepgang beraden over de representativiteit en de validiteit van de evaluatie. Sommige leraren en vakgroepen hechten overmatig veel belang aan het bevragen van reproduceerbare kennis en minder aan toepassingsvaardigheden.

Er wordt vrij mild gedelibereerd. Verscheidene leerlingen behalen een A-attest, ondanks redelijk zware tekorten voor vakken van de basisvorming en/of richtingsvakken.

Tijdens de jongste jaren heeft de school het aantal C-attesten sterk teruggedrongen. Parallel met deze ontwikkeling nam het aantal A-attesten, maar vooral het aantal B-attesten toe. Toch is het studiesucces van de afgestudeerden in het hoger onderwijs in vergelijking met de Vlaamse gemiddelden vrij zwak. Uit een bevraging van de vakgroepen door de schoolleiding blijkt dat die de oorzaken voor het minder goed presteren van de leerlingen op school en in het vervolgonderwijs hoofdzakelijk bij een verkeerde studiekeuze, een gebrekkige kennis van het Nederlands en een geringe motivatie leggen.

Ontwikkeling Op schoolniveau werden tijdens de voorbije schooljaren enkele initiatieven genomen. Zo organiseerde de school tijdens het schooljaar 2010-2011 een nascholing over evaluatie. Twee jaar geleden volgde van elke vakgroep een leraar een nascholing over evaluatie bij de pedagogische begeleidingsdienst. Die nascholing leidde ertoe dat er meer aandacht ontstond voor het leerplangericht evalueren. Op individuele basis werden, gespreid over de ganse personeelsgroep, tijdens de voorbije schooljaren slechts een beperkt aantal nascholingen gevolgd die verband hielden met de evaluatieproblematiek.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school onderbouwt de ondersteuning van leerlingen bij het realiseren van de vooropgestelde leerdoelen met een integrale visie op leerlingenbegeleiding. Ze verantwoordt haar leerbegeleiding vanuit haar pedagogisch project en verbindt deze zowel met haar werking voor gelijke onderwijskansen en het daarmee verbonden talenbeleid, als met de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. Binnen dit afgebakende kader is er samenhang en resultaatgerichtheid. De school focust op het bevorderen van 'actief leren' binnen een krachtige leeromgeving waarin de leerlingen kansen krijgen tot zelfontplooiing, zowel op het vlak van de socio-emotionele ontwikkeling als voor het verwerven van vakgerichte competenties. Leerlingen hun talenten aanspreken, het geloof in eigen kunnen, het stimuleren van zelfstandigheid en een vlotte oriëntatie naar de meest passende opleiding maken hiervan de speerpunten uit. De school wil een gemoedelijke en maatgerichte aanpak garanderen met respect voor de eigenheid van elke leerling. De directie beschouwt leerbegeleiding als een schoolprioriteit en ziet dit als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle partners (leerlingen, leraren, ouders en CLB). Ze reikt vaststellingen en richtlijnen aan om de begeleiding aan te sturen en vorm te geven.
- Ondersteuning** De school brengt de beginsituatie van de leerlingen in kaart en stelt haar aanpak hierop af. Leerlingen met specifieke en geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op aangepaste maatregelen die uitgewerkt zijn in geïndividualiseerde handelingsplannen. Ook voor het inperken van leerbelemmerende factoren zoals faalangst en socio-emotionele problemen, treft de school specifieke schikkingen.
- De school besteedt aandacht aan preventieve en remediërende leerbegeleiding. In de eerste graad wordt leerondersteuning structureel ingebouwd (leerhulpklas, taalsteun). In de B-stroom dienen de kleine klasgroepen en het beperken van het aantal leerkrachten het leerproces te bevorderen.
- In de tweede en derde graad is de ondersteuning van leerlingen in hun leer- en ontwikkelingsproces hoofdzakelijk een initiatief van de vakgroep en vakleraar en ze vertoont dan ook kwaliteitsverschillen. De afgesproken aanpak binnen de vakgroep uit zich in ondersteunende acties zoals leerstofoverzichten, studietips, stappenplannen bij opdrachten en aanzetten tot zelfstandig leren en werken. Activerende werkvormen, taakgericht werken en zelfreflectie bij de leerlingen vinden geleidelijk hun weg naar de klaspraktijk. Een groeilijn voor het leren leren en voor de ontwikkeling naar een grotere mate van zelfstandig leren van de eerste graad naar de derde graad toe, is minder zichtbaar. De individuele leraren en klassenraad waken erover dat leerlingen met tegenvallende resultaten een beroep kunnen doen op remediëring. De onderwijsbegeleider en de CLB-medewerkers nemen hun verantwoordelijkheid op voor de aanvullende individuele zorg.
- De school onderstreept bij de begeleidingsinitiatieven het belang van een goede samenwerking met de ouders. Dit blijkt onder meer uit een behoorlijke communicatie over de leervorderingen en (mogelijke) ondersteuningsacties.
- Een gebruiksvriendelijk elektronisch leerlingvolgsysteem brengt alle relevante informatie overzichtelijk samen. Dit instrument wordt in toenemende mate aangewend om leerlingengegevens en begeleidingsinitiatieven op te volgen en te communiceren, klassenraden voor te bereiden en de besluitvorming te verantwoorden.

- Doeltreffendheid** De schoolleiding neemt enkele initiatieven om de doeltreffendheid van de leerbegeleiding in beeld te brengen. Ze responsabiliseert de vakgroepen om de leerlingenresultaten en resultaten in het vervolgonderwijs of tewerkstelling te onderzoeken en er gevolgen voor het onderwijskundig handelen en voor de leerondersteuning aan te koppelen. De analyses leiden tot een oplistings van sterke en zwakke punten en resulteren in sommige gevallen tot gerichte bijsturingen, getuige de vakgroepdossiers en -verslagen. De school gaat tevens de meerwaarde na van de initiatieven die genomen worden op het vlak van de taalondersteuning.
- De afstemming van de acties met betrekking tot leerbegeleiding worden in de tweede en de derde graad nog te weinig schoolbreed afgestemd op de eindtermen leren leren.
- Ontwikkeling** De school wil tegemoet komen aan de noden van het heterogene leerlingenpubliek en levert inspanningen om het pedagogisch-didactisch klimaat te versterken. Het sensibiliseren en informeren van het hele schoolteam kreeg in de voorbije jaren groeiende aandacht. De onderwijsbegeleider en leraren gaan in op de mogelijkheid om zich via nascholing te professionaliseren. De invoering van nieuwe initiatieven rond leerbegeleiding gaat gepaard met gerichte nascholing en een bespreking op personeelsvergaderingen of tijdens pedagogische studiedagen (bijvoorbeeld schoolbeleid voor onderzoekscompetenties).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Na opeenvolgende directiewissels wordt de directiefunctie in de school sinds enkele jaren opgenomen door een waarnemend directeur. Deze wordt in de dagelijkse leiding bijgestaan door een coördinator voor het pedagogisch beleid. Verder zijn er teamleden met deelverantwoordelijkheden met betrekking tot voor de school prioritaire aspecten zoals het zorgbeleid, het talenbeleid, het mentoraat en het stagebeleid. De directeur stelt zich motiverend en ondersteunend op, onder meer door te investeren in de samenhang en de positieve oriëntatie van het team. Mede hierdoor en omwille van de intrinsieke motivatie en taakbetrokkenheid, zijn het engagement en de veerkracht van het schoolteam opvallend sterk. Dit is onder meer zichtbaar in de breed verspreide inspanningen voor de zorg voor leerlingen. Wat de materiële ondersteuning van het leren betreft, heeft de school sinds de vorige doorlichting een ernstige inhaalbeweging ingezet. Deze is evenwel niet voltooid. Vooral op het vlak van ICT zijn nog niet alle vereisten voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie ingevuld. Dit geldt ook voor bepaalde aspecten van de wijze waarop het onderwijs in de school is georganiseerd. Zo vinden niet alle lessen plaats in daarvoor geschikte lokalen en het gebruik van de onderwijstijd is niet altijd optimaal.
- Visieontwikkeling** De aanvankelijk dalende leerlingenpopulatie is de laatste jaren opnieuw gestegen. De grote meerderheid van de leerlingen maakt deel uit van niet-Nederlandstalige gezinnen met een immigratieachtergrond. Afhankelijk van de onderwijsvorm heeft de helft tot meer dan drie vierde van de leerlingen schoolse achterstand opgelopen. Om het dalend leerlingenaantal te kenteren en een antwoord te bieden op de uitdagingen die de veranderende doelgroep met zich meebrengt, heeft de school een traject uitgetekend om zich te herprofilieren. Een vernieuwde visie en uitstraling moeten de school een nieuw elan geven. De school wil leerlingen de kans geven op te groeien tot burgers die het verschil maken. Daartoe wil de school zelf het verschil maken. Ze doet dit onder meer door in te zetten op de eigenheid van elke leerling, op leren leren, op taalbeleid en op leerlingenbegeleiding, op leren leven en leren samenleven. Omdat de visie een groot draagvlak heeft en aansluit bij de wijze waarop de school functioneert, worden een aantal aspiraties ook in de praktijk omgezet. De school realiseert een brede zorg voor haar leerlingen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de structurele aanpak van leren leren in de eerste graad of uit de wijze waarop leerlingen door vakleraren bij het leren worden begeleid. Ook levert de school bijkomende inspanningen op het vlak van schoolloopbaanbegeleiding. Ze reageert hiermee op alarmerende cijfers over doorstroming naar het hoger onderwijs waarbij leerlingen onrealistisch hoog mikken en een laag studiesucces behalen. Aansluitend bij haar visie biedt de school een brede en harmonische vorming, zowel via de wijze waarop het leven in de school is vormgegeven, via vakken als door vakoverschrijdende projecten en initiatieven.

De visie van de school is niet geconcretiseerd in een planmatige aanpak of beleidsplan op langere termijn. Mede hierdoor sporen enkele aspecten van de schoolwerking niet of in mindere mate met de schoolvisie. Het vooropgezette traject in verband met leren leren is niet gekoppeld aan een duidelijke leerlijn. De vakgroepen geven hieraan een verschillende invulling waardoor de aanpak te weinig samenhangend is. De invulling van het onderwijsaanbod is nog niet voldoende kritisch bekeken in relatie tot de eigen doelstellingen en tot de doelgroep. Zo worden mogelijkheden onderbenut om extra ondersteuning te

geven, bijvoorbeeld op het vlak van taalvaardigheid of door bij bepaalde vakken het realiseren van de leerplandoelen over meer tijd te spreiden. Om meer ruimte vrij te maken, is recentelijk beslist in de derde graad aso de onderzoekscompetentie slechts in één pool van de tweepolige studierichtingen uit te werken. Dit stemt niet overeen met de regelgeving. Voor een aantal vakken is de deskundigheidsbevordering te weinig afgestemd op de leerplanrealisatie en op de doelgroep. Dit zet druk op het bereiken van de leerplandoelen door de leerlingen en belemmert een vlotte implementatie van de schoolvisie.

Besluitvorming De directie betreft het team bij het nemen van belangrijke beslissingen. Zo speelde het pedagogisch college een belangrijke rol bij het actualiseren van de schoolvisie en is voorafgaandelijk het hele team bevroegd. De vakgroepen en het basisoverlegcomité adviseren over de aanwending van het lestijdenpakket. Teamleden met een coördinerende functie beslissen mee over de wijze waarop kernactiviteiten worden vormgegeven. De school tracht haar communicatie zo goed mogelijk te verzorgen, onder meer via een nieuwsbrief. De pogingen om ouders te betrekken bij het ondersteunen van het leren van leerlingen zijn vrij talrijk, maar niet altijd doeltreffend. Wat de interne communicatie betreft, communiceert de directie via dienstbrieven over allerlei aspecten van de schoolwerking. Dit wordt aangevuld met aan schoolprioriteiten gekoppelde personeelsvergaderingen, met een open en informele communicatie en met een intensieve informatieuitwisseling over leerlingen via het leerlingvolgsysteem.

Kwaliteitszorg De school verzamelt en analyseert gegevens over een aantal aspecten van haar werking. Zo zijn er op basis van informatie over het welbevinden van het personeel en de doorstroom van leerlingen naar hoger onderwijs acties ondernomen. Ook gaat de school al dan niet met behulp van externen voor enkele zaken de doeltreffendheid van haar eigen werking na. Dit is het geval voor het talenbeleid en voor de onderwijsloopbaanbegeleiding. Voor het geheel van haar werking hanteert de school nog geen kwaliteitszorgsysteem. Het formuleren en opvolgen van haalbare en meetbare doelen staat nog aan het begin van een ontwikkelproces. De doorlichting toont aan dat de vakgroepen doorgaans over een sterk reflecterend vermogen beschikken. Ze gebruiken daartoe instrumenten zoals een vakdossier en sterkte-zwakteanalyses. Het op peil houden van het beheersingsniveau in de leerlingenevaluatie maakt nog te weinig deel uit van de vakgroepwerking.

Talenbeleid Door het hoge percentage leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands investeert de school in de uitbouw van een schoolbreed talenbeleid. Het vertrekt vanuit een duidelijke visie die steunt op een context- en inputanalyse. Het kaderplan geeft een overzicht van de concrete doelstellingen en actiepunten met tijdpad en taakverdeling. De acties hebben vooral betrekking op extra taallessen, op taalgericht vakonderwijs, op gerichte remediëring van de taalvaardigheid en op het gebruik van correct Nederlands in de communicatie. De aanpak wordt stelselmatig verfijnd vanuit sterkte- en zwakteanalyses die onder meer gestalte krijgen vanuit de pedagogische begeleiding voor taalbeleid van de scholengroep. De school beschikt ook over gegevens die het rendement van de acties in kaart te brengen.

De schoolleiding stimuleert professionaliseringsinitiatieven en voorziet in structurele ondersteuning voor het talenbeleid, in samenhang met het GOK-beleid. Een coördinator stuurt het beleid aan en werkt samen met externe ondersteuningsprojecten. Een werkgroep samengesteld uit vakgroepvertegenwoordigers, fungeert als denktank en klankbord en faciliteert de communicatie en de doorstroming naar de klaspraktijk. De schoolleiding streeft naar een dynamisch taalbeleid dat gericht is op alle domeinen en dat breed gedragen wordt. Toch gebeurt de implementatie ervan nog op verschillende snelheden.

De school focust gezien de context vooral op het taalbeleid voor Nederlands. Ondanks al de inspanningen blijft de taalvaardigheid van heel wat leerlingen zwak. Dit heeft ook te maken met een te beperkt gebruik van de Nederlandse taal buiten de lessen en het gebrek aan consequent toezicht daarop, waardoor het talenbeleid niet het gewenste effect genereert.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het realiseren van een brede zorg voor de leerlingen.
- Het begeleiden van de leerlingen bij het leren in de vakken.
- Het aanbieden van een brede en harmonische vorming.
- Het engagement en de veerkracht van het schoolteam.
- Het reflecterend vermogen van de vakgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het actualiseren van de schoolvisie.
- Het motiverend en ondersteunend leiding geven.
- Het betrekken van het team bij de besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het bewaken van het beheersingsniveau in de leerlingenevaluatie in een aantal vakken.
- Het motiveren van de B- en C-attesten.
- Het uitzetten van een leerlijn voor leren leren.
- Het afstemmen van de onderwijsorganisatie op de leerplanrealisatie.
- Het afstemmen van de vakgebonden deskundigheidsbevordering op de leerplanrealisatie en op de doelgroep.
- Het integreren van ICT in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het in vraag stellen van het onderwijsaanbod in relatie tot de doelgroep.
- Het verder zetten van de inhaalbeweging op het vlak van infrastructuur en uitrusting.
- Het uitwerken van een beleidsplan op langere termijn.
- Het uitbouwen van een kwaliteitszorgsysteem.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom. (opvolging inspectie)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	natuurwetenschappen	
Graad 1 Handel	natuurwetenschappen	
Graad 1 Latijn	natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	natuurwetenschappen	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **03-02-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart MAES de inspecteur-verslaggever	Joachim KELECOM (waarnemend) de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	